

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย ผลของลักษณะงานต่อความพึงพอใจในงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลประชากร

กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการทั้งสามสายงานของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทั้งหมดที่ปฏิบัติงานอยู่จริงขณะทำการวิจัย ข้าราชการสาย ก. ทำหน้าที่สอนรวม 1,435 คน ข้าราชการสาย ข. ทำหน้าที่ช่วยวิชาการ รวม 1,214 คน และข้าราชการสาย ค. ทำหน้าที่บริหารและธุรการ รวม 1,551 คน รวมทั้งสิ้น 4,200 คน (ข้อมูลจากกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานอธิการบดี ณ วันที่ 15 มีนาคม 2546 และเป็นผู้ที่รับราชการครบ 1 ปี ในวันที่ 31 ธันวาคม 2545) โดยปฏิบัติงานที่วิทยาเขตหาดใหญ่ 3,456 คน วิทยาเขตปัตตานี 650 คน โครงการจัดตั้งวิทยาเขตภูเก็ต 53 คน โครงการจัดตั้งวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 27 คน และโครงการจัดตั้งวิทยาเขตตรัง 14 คน รวมทั้งสิ้น 4,200 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การคำนวณขนาดตัวอย่างใช้สูตรต่อไปนี้

$$n = \left(\frac{z\sigma}{e} \right)^2$$

$$z = 1.96 \text{ (ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05)}$$

$$\sigma = \text{ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าความพึงพอใจ}$$

$$e = \text{ความคลาดเคลื่อน}$$

แทนค่า σ จากงานวิจัยของ มาลี ฤกษ์พรพิพัฒน์ (2537) = 0.8 และกำหนดให้ $e = 0.08$ (หรือร้อยละ 10 ของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

$$\begin{aligned} n &= \left(\frac{1.96 \times 0.8}{0.08} \right)^2 \\ &= 384.16 \end{aligned}$$

ได้ขนาดจำนวนตัวอย่าง 385 คนแต่ผู้วิจัยวางแผนใช้ข้อมูลนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่จะใช้ในการศึกษาจิตวิทยาองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในระยะยาว การเก็บข้อมูลระยะยาวอาจมีตัวอย่างสูญหายได้จึงต้องเก็บขนาดตัวอย่างโตกว่าปกติ คือประมาณ 500 คน

แต่จากการทำวิจัยโดยทั่วไปจะได้แบบสอบถามกลับมาประมาณ 50% จึงขอปรับกลุ่มตัวอย่างเป็น คือ 1,008 คน (ร้อยละ 24 ของประชากร)

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มมาจากประชากรได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

สาย ก. จำนวน 345 คน (ร้อยละ 24 ของ 1,435 คน)

สาย ข. จำนวน 291 คน (ร้อยละ 24 ของ 1,214 คน)

สาย ค. จำนวน 372 คน (ร้อยละ 24 ของ 1,551คน)

การเลือกตัวอย่างจะเลือกแบบแบ่งชั้น โดยแบ่งประชากรเป็นชั้นตามหน่วยงานและ

สายงานและสุ่มอย่างง่ายมาเป็นสัดส่วนตามจำนวนปรากฏในแต่ละชั้น ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนบุคลากรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำแนกตามสายงาน หน่วยงาน และวิทยาเขต

หน่วยงาน/วิทยาเขต	สาย ก.		สาย ข.		สาย ค.		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
วิทยาเขตหาดใหญ่								
1. คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม	10	3	3	1	4	1	17	5
2. คณะทรัพยากรธรรมชาติ	81	20	34	9	38	10	153	39
3. คณะทันตแพทยศาสตร์	85	21	30	8	133	32	248	61
4. คณะพยาบาลศาสตร์	118	29	7	2	32	8	157	39
5. คณะวิทยาการจัดการ	52	13	7	2	24	6	83	21
6. คณะวิทยาศาสตร์	219	53	47	12	87	21	353	86
7. คณะวิศวกรรมศาสตร์	139	34	30	8	56	14	225	56
8. คณะศิลปศาสตร์	50	12	5	2	11	3	66	19
9. คณะเภสัชศาสตร์	74	18	17	5	38	10	129	33
10. คณะแพทยศาสตร์	204	49	788	190	691	166	1683	405
1. คณะอุตสาหกรรมเกษตร	28	7	6	2	7	2	42	11
2. บัณฑิตวิทยาลัย	-	-	4	1	6	2	10	3
3. ศูนย์คอมพิวเตอร์	-	-	22	6	19	5	41	11
4. ศูนย์ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม	-	-	2	1	1	1	3	2
5. ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์	-	-	6	2	7	2	13	4
6. สำนักงานอธิการบดี	-	-	67	17	146	36	213	53
7. สำนักวิจัยและพัฒนา	-	-	11	3	9	3	20	6
8. คณะนิติศาสตร์	-	-	-	-	1	1	1	1
9. สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง	-	-	3	1	1	1	42	
รวม	1060	259	1089	274	1311	323	3460	854

หน่วยงาน/วิทยาเขต	สาย ก.		สาย ข.		สาย ค.		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
วิทยาเขตปัตตานี								
1. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	94	23	4	1	20	5	118	29
2. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	101	25	10	3	24	6	135	34
3. คณะศึกษาศาสตร์	111	27	7	2	19	5	137	34
4. วิทยาลัยอิสลามศึกษา	14	4	5	2	12	3	31	9
5. สำนักงานอธิการบดี	-	-	22	6	65	16	87	22
6. สำนักวิทยบริการ	-	-	46	12	58	14	104	26
7. สำนักส่งเสริมและการศึกษา	-	-	15	4	7	2	22	6
ต่อเนื่อง								
8. คณะวิทยาการสื่อสาร	5	2	-	-	-	-	5	2
9. คณะศิลปกรรมศาสตร์	4	1	-	-	-	-	4	1
10. สถาบันวัฒนธรรมศึกษา	-	-	2	1	5	2	7	3
กัลยาณิวัฒนา								
รวม	329	82	111	30	210	53	650	165
วิทยาเขตภูเก็ต								
1. วิทยาลัยชุมชนภูเก็ต	15	4	8	2	17	5	40	11
2. คณะอุตสาหกรรมบริการ	10	3	1	1	2	1	13	5
รวม	25	7	9	3	19	6	53	16
วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี								
	18	5	5	2	4	1	27	8
วิทยาเขตตรัง								
	3	1	3	1	8	2	14	4
รวม	1,435	354	1,217	308	1,552	385	4,200	1,047

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม Job Diagnostic Survey ของ Hackman and Oldham (1980) ซึ่งบางส่วนได้ถูกแปลเป็นภาษาไทยแล้วโดย มาลี ฤกษ์พรพิพัฒน์ (2537) และนำมาแปลเพิ่มเติมโดยใช้แบบวัดต้นแบบ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 8 ส่วนด้วยกัน ดังนี้

ส่วนที่ 1 และ 2 วัดลักษณะงาน 5 มิติ คือ

1. งานที่ต้องใช้ทักษะที่หลากหลาย
2. ในงานที่มีลักษณะสมบูรณ์ในตัวเอง
3. ในงานที่ผู้ทำเห็นว่ามีมีความสำคัญ
4. งานที่ผู้ทำมีอิสระในการทำงานและตัดสินใจ
5. งานที่มีการให้ข้อมูลย้อนกลับเรื่องข้อดี-ข้อควรปรับปรุง

ส่วนที่ 3 และ 5 วัดสภาวะทางจิต

1. การรับรู้ว่างานนั้นมีความหมาย
2. ความรับผิดชอบต่องาน
3. การรู้ผลของการกระทำ

และวัดผลลัพธ์ด้านความรู้สึกจากการทำงาน ได้แก่

1. ความพึงพอใจโดยรวม
2. แรงจูงใจภายในในการทำงาน

ส่วนที่ 4 วัดความพึงพอใจต่อ

1. ความก้าวหน้า
2. ความมั่นคงของงาน
3. ค่าตอบแทนจากงาน
4. เพื่อนร่วมงาน
5. หัวหน้างาน

ส่วนที่ 6 และ 7 วัดความต้องการความก้าวหน้าของบุคคล

ส่วนที่ 8 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ใช้วิธีการแปลจากต้นฉบับจริงโดยวิธีแปล-แปลกลับ (translation – back translation)

1. แปลแบบสอบถาม JDS (Job Diagnostic Survey) ของ Hackman and Oldham ฉบับจริงโดยผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ เป็น ภาษาไทย ยกเว้นบางส่วนของแบบสอบถามซึ่ง มาลี ฤกษ์พรพิพัฒน์ (2537) แปลแล้วในบางตอน

2. นำแบบสอบถามภาษาไทยที่ได้ทั้งหมดให้ผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษคนที่ 2 แปลกลับเป็นภาษาอังกฤษ
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษเทียบกับภาษาอังกฤษฉบับที่ได้จากข้อ 2 หลังจากนั้นตรวจหาข้อที่มีความหมายแตกต่างกัน แล้วทำซ้ำในข้อ 1 เฉพาะข้อที่ต้องปรับปรุง
4. นำแบบสอบถามภาษาไทยที่ได้ แปลกลับเป็นภาษาอังกฤษ(เฉพาะข้อที่ต้องปรับปรุงจากในข้อ 3) ตามวิธีการข้อ 2 และทำตามวิธีในข้อ 3 ซ้ำ
5. ทำตามวิธีการในข้อ 4 ซ้ำๆจนได้แบบสอบถามภาษาไทยที่มีความหมายตรงกับต้นฉบับ
6. หลังจากได้คำถามที่มีความหมายตรงกับต้นฉบับ นำแบบสอบถามไปทดสอบกับข้าราชการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 5 คน โดยให้กลุ่มดังกล่าวอ่านคำถามออกเสียง ตอบแบบสอบถามและพร้อมทั้งอธิบายถึงขบวนการคิด ความเข้าใจในข้อคำถามที่ผู้ตอบมี ขบวนการนี้ทดสอบผู้ตอบแบบสอบถามครั้งละ 1 คน
7. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อค้นพบในข้อ 6
8. นำแบบทดสอบไปทดลองกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประมาณ 30 คน
9. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามและปรับปรุงจนได้ความเชื่อมั่นในระดับเกินกว่า 0.70 ขึ้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานขอความร่วมมือจากเลขานุการคณะ/ศูนย์/สำนัก/ผู้อำนวยการกอง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปของแต่ละภาควิชาที่เกี่ยวข้องในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง กรณีที่ไม่อาจตามเก็บแบบสอบถามได้จะส่งชุดใหม่ให้จึงต้องทำแบบสอบถามเกินขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้ 50%

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนาทั่วไป
2. ใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอย (MULTIPLE REGRESSION ANALYSIS) เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดหรือลักษณะงานอย่างไรที่มีผลให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ
3. ใช้ t-test เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
4. ใช้ F-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม
5. ใช้ TUKEY TEST ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ เมื่อค่า F-test จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) มีนัยสำคัญทางสถิติ